

**Győri Ítéltábla**  
**Gf.II.20.118/2017/8/I.**

A Győri Ítéltábla a Kerekes és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **felperesnek** a dr. Kriveczky György ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Győri Törvényszék 2017. január 25. napján kelt G.20.083/2016/13. számú ítélete ellen a felperes által 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyalás alapján - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

Az ítéltábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyja;

a per tárgyalásának felfüggesztése iránti kérelmet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 12.700 (Tizenkettőezer-hétszáz) másodfokú perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s**

2008. szeptember 8. napján HIT... számon svájci frank alapú kölcsönszerződés jött létre a felperes mint adós és az alperes mint hitelező között, melynek keretében 3.150.000 forint kölcsönt nyújtott az alperes 120 havi, havi 52.595 forint összegű, összesen 6.311.400 forint visszafizetésének kötelezettsége mellett. A szerződésben a mértékadó devizanemet a felek svájci frankban, az elszámolás módját normál devizakonstrukcióban határozták meg.

A szerződésben nem szabályozott kérdéseket a szerződés elválaszthatatlan részét képező HIT/2006.05.31. elnevezésű Üzletszabályzat tartalmazta, melynek átvételét, megismerését és megértését a felperes a szerződés aláírásával elismerte.

A felperes az Üzletszabályzat valamennyi oldalát ellátta aláírásával. Az Üzletszabályzat - egyebek mellett - a következő kikötéseket tartalmazta:

- I/6. pont Normál deviza konstrukció: Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kölcsönbevevő a Kamatváltozás I. és II-t a kölcsönbeadó Hirdetménye szerint köteles megfizetni.
- I/17. pont Mértékadó devizanem: Az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem.
- I/22. pont Árfolyam: A ... Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam
- I/23. pont Rendkívüli árfolyamesemény: Rendkívüli árfolyameseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25 %-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a ... Bank, mint jegybank által fogantatosított rendkívüli intézkedés

(például: intervenció sáv eltolása, egyéb pénzügyi szabályok megváltozása), amely a forint árfolyamát a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.

- I/24. pont Mértékadó árfolyam: A mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján.
- I/25. b./ pont Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): A mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbség:  
$$\text{Kamatváltozás II.} = \text{fizetési kötelezettség} \times \left( \frac{\text{fizetési esedékesség napja aktuális deviza eladási árfolyam}}{\text{mértékadó árfolyam}} - 1 \right)$$

Az alperes képviselőjében a szerződéskötésnél a ... Kft. járt el, annak ügyintézője - ... - az árfolyamváltozás és annak kockázatairól a felperes részére tájékoztatást nem nyújtott, s a perindítást megelőzően elhalálozott.

A peres felek közötti szerződés vonatkozásában a 2014. évi XL. törvény - a továbbiakban DH2 törvény - szerinti felülvizsgált elszámolás megtörtént.

\* \* \*

**Felperes keresetében** - az egyedi szerződés mértékadó devizanemét svájci frankban meghatározó, s az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő 7. pontja tisztességtelensége alapján - **250.000 forint túlfizetés megfizetésére kérte kötelezni az alperest.**

Arra hivatkozott, hogy a szerződéskötés során, illetve azt megelőzően az alperes nem tájékoztatta megfelelően az árfolyamkockázatról, s arról, hogy emiatt a törlesztő részlet meghaladhatja a forintkonstrukció törlesztő részletét, sőt a bevizsgált jövedelmét is, tőketartozása pedig meghaladhatja a kölcsön fedezetét. A deviza alapú kölcsön olyan mértékben eltér a forint alapú kölcsöntől, hogy csak **külön figyelemfelhívó tájékoztatás esetén** vált volna az árfolyamkockázatot reá telepítő általános szerződési feltétel a kölcsönszerződés részévé. Az alperesnek ráadásul a rHpt. 203. § /1/ bekezdése alapján a kockázat feltárása keretében **külön okiratban** kellett volna tájékoztatnia őt, nem pedig magában az általános szerződési feltételekben elhelyezett szöveggel.

Ha a fél azt állítja, hogy nem kapott tájékoztatást **az árfolyamkockázat korlátlanosságáról**, a bank pedig arra hivatkozik, hogy ő nem is állította annak korlátozott jellegét, úgy az rPtk. 207. § /2/ bekezdéséből következően a fogyasztóra kedvezőbb azon értelmezést kell alapul venni, hogy nem informálták arról, hogy a kockázat korlátlan. Tisztában volt azzal, hogy az árfolyamkockázat deviza alapú hitel esetén fennállhat, a konkrét esetben azonban a tájékoztatás elmaradása miatt alappal gondolhatta úgy, hogy az nem valós. Tudta, hogy fizetési kötelezettsége változhat, s az ebből eredő többletköltségek őt terhelik, annak mértéke azonban nem volt világos számára, okkal bízhatott annak korlátozottságában, hiszen a bank is korlátozott kockázattal számolt, ugyanis az alperes sem dolgozott ki semmilyen konstrukciót az árfolyam extrém mértékű megnövekedésének esetére, ebből pedig az következik, hogy ő maga is korlátozott kockázattal számolt. A hitelvizsgálat alapján csak arra következtethetett, hogy a kockázat a vizsgált jövedelmi viszonyai és a fedezeti keretek között marad, s ez az, ami még a tisztességes hitel konstrukciónak is megfelel. Ráadásul azt olvasta ki a szerződésből, hogy az árfolyam változása nem a törlesztő részlet növekedésével, hanem a futamidő meghosszabbodásával jár együtt.

Az alperesnek be kellett volna mutatnia a korábbi időszakra vonatkozó árfolyammozgásokat, abból a hosszú távú emelkedő tendencia kiolvasható lett volna. Nem tájékoztatta arról sem, hogy a szerződéskötéskor éppen „nyomott” volt az árfolyam, valamint - miután 2000. évtől Magyarország

gazdasági mutatói gyengék voltak - arról sem, hogy várható a forint hosszú távú gyengülése. Arról sem tájékoztatta, hogy ráhatása van az árfolyam változására, ugyanis a szerződés teljesítéséhez devizát kell vásárolnia, aminek pedig szükségképpen árfolyam felhajtó hatása van.

\* \* \*

**Az alperes a kereset elutasítását kérte.**

Arra hivatkozott, hogy az Üzletszabályzat meghatározza a mértékadó devizanem fogalmát, a mértékadó árfolyamot, az árfolyamváltozás kiszámításának képletét és annak alkalmazási feltételeit. Ebből a felperes minden szükséges információ birtokában volt. A forint árfolyamának alakulására ráhatása nem volt, azt nem is láthatta előre.

\* \* \*

**Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 25.400 forint perköltséget.**

Arra hivatkozott, hogy a bírói gyakorlat ugyan nem alakította ki a szokásos szerződési gyakorlattól lényegesen eltérő kikötések fogalmát (rPtk. 205/B. §), azonban a tömegesen előforduló szerződések jellemző gyakorlatából következően állást lehet foglalni abban a kérdésben, hogy az adott kikötés lényegesen eltér-e a szokásos szerződési gyakorlattól. Ennek kapcsán utalt arra, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvényhez - a továbbiakban DH1 törvény - fűzött miniszteri indokolásból kitűnően a deviza alapú hitel-, kölcsön- és pénzügyi lízingszerződések a társadalom széles rétegét érintik, hiszen még mindig több mint 500.000 ilyen típusú szerződés létezik, amiből következően a fogyasztók tömegesen kötöttek deviza alapú kölcsönszerződéseket. Az ilyen típusú szerződésekben pedig jellemzően előforduló mértékadó devizanem, mértékadó árfolyam és árfolyamváltozás **nem minősül** a régi Ptk. 205/B. § /2/ bekezdése szerinti **külön tájékoztatási kötelezettséget kiváltó kikötésnek**. A szokásos szerződési gyakorlatnak megfelelő kikötések pedig külön figyelemfelhívó tájékoztatás hiányában is a szerződés részévé váltak.

Kiemelte, hogy a rHpt. 4. § /1/ bekezdése szerinti pénzügyi vállalkozásnak minősülő alperes pénzügyi intézmény, így a régi Hpt. 203. § /4/ és /5/ bekezdése szerinti kockázatfeltárásra vonatkozó rendelkezések reá nézve is irányadóak. **Nincs jelentősége annak, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatokról nem külön okiratba foglaltan nyújtott tájékoztatást az alperes.** A szóbeli tájékoztatás tartalma az ügyintéző halála folytán ma már nem tárható fel, emiatt a kölcsönszerződést és annak elválaszthatatlan részét képező Üzletszabályzat rendelkezéseit kell vizsgálni abból a szempontból, hogy egy ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára abból felismerhető volt-e, hogy az árfolyamváltozás egy ténylegesen fennálló kockázat, mely teljes mértékben a fogyasztót terheli, és amelynek bekövetkezése adott esetben jelentős mértékben (akár korlátlanul) megnövelheti fizetési terheit.

A fenti vizsgálat keretében rámutatott, hogy az egyedi szerződés mértékadó devizanemként a svájci frankot rögzítette, amiből a felperesnek **tudnia kellett, hogy deviza alapú szerződés megkötésére került sor**, erre utal a normál deviza alapú finanszírozás (normál devizakonstrukció) kitétel is, s az egyedi szerződésben meghatározott devizanem fogalma az Üzletszabályzat 17. pontjában is rögzítésre került. Az Üzletszabályzat 1/22., 23., 24. és 25/b. pontjai együttes értelmezése alapján egyértelmű kellett hogy legyen a felperes számára, hogy az árfolyamváltozásból eredő **kockázat fennáll**, kedvezőtlen irányú változás kockázata **őt terheli**, ebből következően a futamidő során változhat a forintban feltüntetett havi törlesztő részlet összege.

Az Üzletszabályzat 24. pontja meghatározta a mértékadó árfolyamot, a 25/b. pont pedig az árfolyamváltozás kiszámításának képletét, mely kifejezi a fogyasztó fizetési kötelezettségeinek a deviza alapú kölcsönzés lényegéből fakadó változását, azt, hogy amennyiben a kölcsön devizanemének forinthez viszonyított árfolyama változik, ez a képlet szerint maga után vonja a fogyasztó fizetési kötelezettségének változását is, amiből egyértelműen következik, hogy **a fogyasztó viseli a teljes árfolyamkockázatot**. A Kamatváltozás II. (Üzletszabályzat I/25/b. pont) szövegezéséből egyértelmű és átlátható, hogy az árfolyamváltozást a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam függvényében kell az adósnak kell megfizetnie, így **annak nincs felső határa**. Utóbbira utal az Üzletszabályzat 23. pontjában definiált „rendkívüli árfolyamesemény” is, melyből a fogyasztónak tudnia kellett, hogy az árfolyam szélsőséges mértékben is változhat.

Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy azt maga a felperes sem vitatta, hogy a szerződés alapján tisztában volt azzal, hogy fizetési kötelezettsége változhat (8. számú jegyzőkönyv 2. oldal), s ha - teljesítve a fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségét - kellő figyelmességgel és körültekintéssel átolvasta volna az egyedi szerződést és az Üzletszabályzatot, úgy a fentiekben megjelölt rendelkezések alapján fel kellett volna ismernie, hogy fizetési terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek. A fogyasztót terhelő együttműködési kötelezettségből következően - a jóhiszeműség és tisztesség követelményére is figyelemmel - minimálisan elvárható volt az adóstól az, hogy a nagy összegű és a hosszútávra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez és a vállalt kockázat mértékéhez igazodóan a szerződés megkötése előtt tájékozódjon (BDT2013.2889), áttanulmányozza a szerződést, szükség esetén az egyes általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen (6/2013. PJE). A felperes ezzel nem élt, mulasztása az rPtk. 4. § /4/ bekezdése alapján saját terhére esik.

Rámutatott, hogy **a forint-deviza árfolyam változása olyan, a feleken kívül álló körülmény, melyet a pénzügyi intézmények sem láthattak előre** (Kúria Gfv.VII.30.078/2013/14.; 6/2013. PJE 3. pont). Súlytalannak tekintette a felperes azon hivatkozását, hogy az alperes a szerződéskötés előtt a hitelvizsgálatot nem szakszerűen végezte el. A Hpt. prudens hitelezésre vonatkozó rendelkezései a bírói gyakorlat alapján közjogi és nem kötelmi jogi szabályként értelmezendők, a felek közötti kötelmi jogi kérdések értékelése és elbírálása körében irrelevánsak. A hitelvizsgálat, a hitelminősítés ténye és annak eredménye - az Üzletszabályzatban szereplő világos és egyértelmű tájékoztatással szemben - egy megkötött szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése és hatása tekintetében téves tájékoztatás megvalósítására nem alkalmas.

\* \* \*

**Az ítélet ellen - módosított fellebbezési kérelme szerint - elsődlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése, másodlagosan annak keresete szerinti megváltoztatása iránt a felperes terjesztett elő fellebbezést.**

Elsődleges fellebbezési kérelme kapcsán arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem tárta fel kellően, az ilyen tárgyú perekben vizsgálni kell, hogy a laikus fogyasztó és a pénzügyi intézmény a hitel felvételekor milyen információk birtokában volt.

Másodlagos fellebbezési kérelme kapcsán rámutatott, hogy a deviza alapú kölcsön **atipikus szerződésnek** tekintendő, ezért egy általános szerződési feltétel is csak **külön elfogadó nyilatkozat** folytán válhatott volna a szerződés részévé. A devizakölcsönre vonatkozó általános szerződési feltételeket (az Üzletszabályzatot) emiatt **külön okiratban** kellett volna az ügyféllel aláíratni (r.Ptk.205/B. § /2/ bekezdés). E szerződéstípus atipikus jellege abból is levezethető, hogy

szabályozására első ízben a 2014. évi XXXVIII. törvényben került sor, azelőtt törvényi szinten említésre sem került, amit a Kúria 6/2013. PJE határozata III. fejezete 1. pontja is elismer. Emiatt az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben nem a széles körben ismert szerződési gyakorlattól lényegesen eltérő rendelkezés léte, hanem a hitelszerződésekre vonatkozó jogszabályi rendelkezésektől lényegesen eltérő általános szerződési feltétel az, ami megalapozza rPtk. 205/B. § /2/ bekezdése szerinti külön figyelemfelhívó tájékoztatás és ezt követő kifejezett elfogadás követelményét.

Az Üzletszabályzat árfolyamkockázatra vonatkozó **tájékoztatása nem volt világos és érthető. Ha a kockázat korlátlan**, akkor azt vagy szerződésben vagy az Üzletszabályzatban **kifejezetten szerepeltetni kell**, nem elég arra hivatkozni, hogy mivel annak korlátozott volna nem szerepel a szerződésben, így az csak korlátlan lehet. **A fogyasztó tisztességes tájékoztatásának nem felel meg az ilyen „elhallgatás”, csak a kifejezett leírás.** Amennyiben pedig a tájékoztatás, a feltétel kétséges, úgy kifejezetten a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell figyelembe venni, hiszen a rPtk. 207. § /2/ bekezdése alapján, a fogyasztóvédelem csak a fogyasztóra nézve kedvezőbb értelmezés mellett valósulhat meg (11/2015. (V.14.) AB határozat). Emiatt az elsőfokú bíróság értelmezése - mely szerint a megfelelő tájékoztatáshoz elegendő az elhallgatás - sérti a rPtk. 207. § /2/ bekezdését.

Az elsőfokú bíróság értelmezése az **„átláthatóság” 93/13. EKG Irányelv szerinti értelmezésének sem felel meg.** A hitelvizsgálatnak nem a felek közötti jogviszony tartalmára van hatása, hanem azt közvetíti a felperes felé, hogy az alperes alkalmasnak tartotta őt a vizsgálat után a kockázat kezelésére. Az alperes a felperes jövedelmi viszonyaira figyelemmel adott kölcsönt, ezzel azt fejezte ki, hogy a felperes jövedelmi viszonyai mellett a szerződésben rejlő kockázat kezelhető.

A konkrét esetben nem az elsőfokú bíróság szerinti tájékoztatásra került sor, hanem a szerződéskötéskor az alperes azt állította, hogy a felperes a svájci frank alapú hitellel jobban jár, mert a forint hitelnek magas a kamata, s erre hivatkozva terelte az ügyfeleket a devizahitel felé. Nem informálta arról, hogy a törlesztő részlet meghaladhatja a jövedelmét, sőt kifejezetten elhallgatták a korlátlan kockázat lehetőségét. Ha ezzel az alperes számol, úgy kifejezetten és írásban is rögzítetten is meg kellett volna azt jelenítenie, a korlátlan összegű törlesztő részlet jelzése mellett, és arra is ki kellett volna térnie, hogy hogyan kezelhető a korlátlan törlesztő részlet teljesítése (a bankszakma ismeri ezt, a törlesztő részlet fixálásával és a futamidő hosszabbítással). Mivel ez nem került a szerződésbe, így nyilvánvaló, hogy a korlátlan mértékű törlesztő részlet emelkedésre az alperes sem számított és a felperest sem készítette fel erre szakszerű feltételek kidolgozásával.

Az elsőfokú bíróság csak a fogyasztóval szemben támasztott elvárásokat. A szakmailag felkészült, professzionális hitelezéssel és tőzsdei ügyletekkel foglalkozó másik szerződő féllel szemben nem, azt úgy állítja be, hogy még annyi tudása sincs, mint amennyit a felperestől elvárt. Ezzel szemben az alperesnek ismertetnie kellett volna, hogy a devizaárfolyamok csak mesterségesen erős pozícióban tartott forint árfolyam miatt kedvezőek, és Magyarország gazdasági fundamentális mutatói miatt a szerződés tartama alatt csak emelkedés várható. A devizakölcsönhöz a forintbetétekből devizát kellett vásárolnia, emiatt maga a konstrukció is hozzájárult az árfolyam emelkedéshez. Vagy korlátlan kockázattal számolt az alperes, s akkor eljárása nem felel meg a prudens működés rHpt. 70. §-a szerinti követelményének, vagy - a PSZÁF ellenőrzése mellett - szabályszerűen vizsgálta be a felperest, amiből a felperes csak arra következtethetett, hogy a kockázat is korlátozott és szabályosan kerül sor a hitel nyújtására.

Tévesen értékelte az elsőfokú bíróság a felperesnek felróható körülményként azt, hogy a szerződést **nem olvasta el** kellő körültekintéssel. Az aláírás folytán a felperes kötelezettségei az elolvasás tényétől függetlenek és soha nem a konkrét fogyasztó tájékozottságát, hanem az ésszerűen figyelmes és körültekintető átlagos fogyasztó tudásszintjét kell figyelembe venni.

Kérte a per tárgyalásának felfüggesztését a C-259/17. sz. előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, mely eljárás tárgya, álláspontja szerint jelen perével megegyező.

\* \* \*

#### **Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.**

Megismételte az elsőfokú ítéletben kifejtetteket. Kiemelte, hogy a felperes úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik az ügyletkötés során történetekre, így érthetetlen, miként hivatkozhat arra, hogy nem volt megfelelő a tájékoztatás. Maga a felperes hivatkozott arra, hogy EUR alapú hitelt éppen az EUR árfolyam erős ingadozása miatt nem vett fel, mégis akként nyilatkozott a per alatt, hogy nem tudja mi történik, ha változik a svájci frank árfolyama, s mindezt olyan személy állítja, aki három éve Ausztriában él és EUR-ban kapja a fizetését.

A finanszírozási kérelem aláírása (2008. augusztus 28.) és a szerződés megkötése (2008. szeptember 8.) között eltelt idő elegendő kellett, hogy legyen arra, hogy a szerződés kockázatainak utána olvasson a felperes, azt megismerje. A felperes nettó összjövedelme 325.000 forint, a családi összjövedelem 550.000 forint volt, mely többszörösen meghaladta a havi törlesztő részlet összegét. A felperes szóban is tájékoztatást kapott, ezt tartalmazza a felperes aláírásával igazoltan átvett Általános Szerződési Feltétel is.

\* \* \*

#### **A felperes fellebbezése nem alapos.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást a jogvita elbírálásához szükséges és egyben elégséges körben feltárta, így - az elsődleges fellebbezési kérelemnek megfelelően - az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem látott az ítéletábra lehetőséget. Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntése - indokolásaira is kiterjedően - helytálló, emiatt az elsőfokú ítélet megváltoztatására a fellebbezésben felhívottak alapján az ítéletábra nem látott lehetőséget, s kizárólag a fellebbezésben előadottak kapcsán mutat rá az alábbiakra.

### **I.**

Egy kikötés tisztességtelensége akkor vizsgálendő és vizsgálható, ha az a szerződés részévé vált Ha az általános szerződési feltételt kialakító fél jelentősen eltér az adott szerződésre vonatkozó diszpozitív rendelkezésektől vagy a szokásos szerződési gyakorlattól, akkor a **rPtk. 205/B. § /2/ bekezdésében** foglaltaknak megfelelően szükség van az adott rendelkezés vonatkozásában a feltétel alkalmazója részéről a külön figyelemfelhívó tájékoztatásra és az adott feltételnek a fogyasztó részéről történő kifejezett elfogadására ahhoz, hogy a kérdéses rendelkezés a szerződés részévé váljon. Lényeges szerződési feltétel esetén az eltérésre vonatkozó külön tájékoztatás elmaradásának nem a feltétel tisztességtelensége, hanem a szerződés létrejötte, nem lényeges feltétel esetén pedig a szerződés tartalma vonatkozásban van jelentősége.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a szerződéskötés időpontjában - éppen a deviza alapú kölcsönökre jellemző szabályozatlanság miatt - nem a forinthitelekre vonatkozó jogszabályi rendelkezésektől,

hanem - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott - a deviza alapú hitelek szokásos szerződési gyakorlatától való eltérésnek van jelentősége, mely a konkrét esetben nem állapítható meg. A szerződés fogalomrendszere megfelelt a szokásos szerződési gyakorlatnak, annak tartalma külön figyelemfelhívó tájékoztatásra nem szorult.

## II.

A szerződéskötés időpontjában hatályban volt rHpt. ügyfél tájékoztatásra vonatkozó 203. § (4) bekezdése értelmében a fogyasztónak minősülő ügyféllel kötendő, devizahitel nyújtására irányuló, illetőleg ingatlanra kikötött vételi jogot tartalmazó szerződés esetén a pénzügyi intézménynek fel kell tárnia a szerződéses ügyletben az ügyfelet érintő kockázatot, amelynek tudomásulvételét az ügyfél aláírásával igazolja. A rHpt. 203.§ (5) bekezdése a) pontja értelmében a (4) bekezdésben meghatározott kockázatfeltáró nyilatkozatnak tartalmaznia kell a devizahitel nyújtására irányuló szerződés esetén az árfolyamkockázat ismertetését, valamint annak hatását a törlesztő részletre.

A fenti kockázatfeltárási (tájékoztatási) kötelezettség indoka az, hogy az adós által vállalt kockázat terén egy devizakölcsön - a kirovó és a lerovó pénznem eltéréséből következő árfolyamkockázat léte miatt - speciális kockázati elemeket tartalmaz a forint alapú hitelekhez képest. A 6/2013. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú kölcsönszerződések jellegadó sajátossága többek között az, hogy e szerződéstípusnál az adós az adott időszakban irányadó forint kölcsönnél kedvezőbb kamatmérték mellett devizában adósodott el, amiből következően ő viseli az árfolyamváltozás hatásait. A Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozata 1. pontja értelmében ez a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége főszabályként nem vizsgálható, kivéve, ha - figyelemmel a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásokra is - az erre vonatkozó rendelkezések **nem világosak, nem érthetőek. A nem megfelelő tájékoztatás tényét** - és azt, hogy ennek következtében a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése számára nem volt világos és érthető, **a fogyasztónak kell bizonyítania, mely kötelezettségének a felperes nem tudott sikerrel eleget tenni.**

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy annak **nincs jelentősége annak, hogy** külön szövegezett, vagy **a szerződésbe foglalt tájékoztatást kapott a fogyasztó** a szerződésből eredő kockázatokról. (BDT2016.3457.) Mivel a felperes érvelése szerint az alperes képviselője egyáltalán nem adott külön tájékoztatást a felperesnek az árfolyamváltozásból eredő kockázatokról, így kizárólag az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat alapján kellett következtetést levonni arra vonatkozóan, hogy annak rendelkezései alapján egy általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintően eljáró átlagos fogyasztó - a továbbiakban „átlagos fogyasztó” - mércéjén keresztül vizsgálva felismerhető volt-e, s ha igen mennyiben, hogy az árfolyamváltozás ténylegesen fennálló kockázat, kedvezőtlen változásának nincs felső határa és az teljes mértékben a fogyasztót terheli, bekövetkezése pedig jelentős mértékben megnövelheti fizetési terheit. Ha a **nem megfelelő tájékoztatás** vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy **az egyedi szerződés és az Üzletszabályzat felhívott rendelkezései együttesen tartalmazzák a tájékoztatás elvárható tartalmi elemeit**, megfelelnek a bírói gyakorlat által az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatosan kidolgozott elveknek (**világos és érthető**). Emiatt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül

vizsgálva - a felperes számára is elégséges információt kellett, hogy nyújtsanak. Mivel a szerződés tartalma egyértelmű volt, az rPtk. 207.§ (2) bekezdésének alkalmazása fel sem merül.

A tájékoztatás alapján a felperes **nem gondolhatott alappal arra, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy őt csak korlátozott mértékben terheli.**

A tájékoztatásból ki kellett, hogy derüljön számára, hogy a deviza alapú finanszírozás fokozott kockázattal jár, az nem megosztott az adós és a hitelező között, kizárólag őt terheli. A fellebbezésben foglaltakkal szemben a kockázatvállalás korlátlanágát nem szó szerint, hanem annak tartalma szerint kell a tájékoztatásnak felölelnie. Ennek pedig az Üzletszabályzat eleget tett, e körülményt nem „hallgatta el”, a fogyasztó terheinek növekedése a szerződésben szereplő képlet alapján kiszámítható.

A felperes érvelésével szemben a tájékoztatási kötelezettség nem terjed ki a nemzetgazdaság mutatóira, az árfolyamváltozás várható irányára (6/2013. PJE indokolás 3. pont) vagy felső határára, s arra sem, hogy az adós kötelezettsége a teljesítőképességét, illetve tőketartozása a fedezet értékét meghaladhatja. Ilyen tartalmú tájékoztatás nyújtására az alperesnek lehetősége sem volt, csak arról adhatott ugyanis tájékoztatást a vele szerződő felperesnek, amivel a szerződéskötés időpontjában maga is reálisan számolhatott. A 2001-2008-ig tartó időszakban azonban még a pénzügyi intézmények sem láthatták előre a jövőbeni árfolyamváltozásnak mértékét és az irányát és a ... Bank stabilitási jelentései sem utaltak jelentős árfolyamváltozásra (6/2013. PJE indokolás 3. pont). Arra pedig minden alap nélkül hivatkozott a felperes, hogy az alperesnek - az általa folytatott deviza alapú hitelezés miatt - az árfolyamra olyan ráhatása volt, melyről külön is informálnia kellett volna. A fentiekre tekintettel téves a fellebbezés azon érvelése is, hogy az elsőfokú bíróság csak a fogyasztóval szemben alkalmazott elvárásokat és nem értékelte megfelelően azt, hogy az alperes professzionista pénzpiaci szereplő.

A szerződés és az Üzletszabályzat egyértelmű és kellően részletes tartalmával szemben a felperesi kereset akkor vezethetett volna eredményre, ha sikerrel tudta volna a felperes igazolni, hogy a szerződéses tartalommal szemben az alperestől **olyan külön tájékoztatást kapott, mely az írásban nyújtottat lerontotta**, s melyre tekintettel alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyam nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékig korlátozott (van egy maximuma). A felperes ilyet nem igazolt, sőt maga hivatkozott arra, hogy az okiratokban foglaltaktól eltérő vagy azt kiegészítő szóbeli tájékoztatás nem hangzott el az árfolyamkockázatról. (13. számú jegyzőkönyv 1. oldal, 8. számú jegyzőkönyv 2. oldal).

A hitelvizsgálat, a hitelminősítés tényével és eredményével kapcsolatosan az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel az ítéltábla maradéktalanul egyetért. Annak a fogyasztó irányában a felperes által vélt „téves üzenete” sem lehetett, az alperes azzal nem tévesztette meg a felperest a kockázat fennállta, viselése és annak korlátlan mértéke tekintetében. Ennek kapcsán is az a mérvado az, hogy csak azon körülményeket mérlegelhetette az alperes, melyekről a hitel folyósítását megelőzően tudomással bírt, s amit maga is reálisan előre láthatott.

### III.

**Az ítéltábla nem látta indokoltnak a C-259/17. sz. előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a per tárgyalásának felfüggesztését, ezért az erre irányuló felperesi kérelmet elutasította.**

Mindenekelőtt arra mutat rá az ítéltábla, hogy az EUMSZ 267. Cikk /3/ bekezdése szerinti előterjesztési kötelezettség - folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás hiányában - sem terhelt volna (1/2009. (VI:24) PK-KK közös vélemény 1. pont), ebből következően a más bíróság

által kezdeményezett eljárás sem teremtett az ítéletábra számára - mérlegelés nélküli - kötelezettséget a per tárgyalásának felfüggesztésére.

A per tárgyalásának felfüggesztésére irányuló kérelem tárgyában történő döntés során - az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezéséhez hasonlóan - az vizsgálándó, hogy szükséges-e a konkrét jogvita eldöntéséhez a 93/13 EGK Irányelv C-259/17. sz. ügyben kért értelmezése. Ennek kapcsán nem mellőzhető a két per tartalmi összefüggéseinek elemzésén túl annak figyelembe vétele, hogy nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, ha a felmerülő jogkérdés az ügy elbírálás szempontjából **nem releváns**, a hivatkozott uniós rendelkezést az Európai Unió Bírósága **már értelmezte** vagy **az uniós jog helyes értelmezése annyira nyilvánvaló, hogy azzal kapcsolatosan ésszerű kétség nem merül fel** (BH2017.22., BH 2008.271.)

A C-259/17. sz. előzetes döntéshozatali eljárásban felvetett kérdések közül az 5.1-5.6. alattiak hozhatóak összefüggésbe a jelen perben megválaszolandó kérdésekkel. Ezek lényege abban összegezhető, hogy akként értelmezendő-e a 93/13 EGK Irányelv, hogy az árfolyamkockázat fogyasztóra történő telepítése kapcsán a fogyasztóval szerződő felet kifejezett formában történő figyelem felhívási kötelezettség terheli az alábbiakra vonatkozóan, melynek elmaradása esetén tisztességesnek minősíthető-e az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel:

-A törlesztőrészlet korlátozás nélkül emelkedhet és meghaladhatja a fogyasztó hitelképességi vizsgálat során értékelt jövedelmét.

-A tőketartozás korlátozás nélkül emelkedhet és meghaladhatja a hitelképességi vizsgálat során értékelt fedezet értékét.

-Az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, a lehetséges veszteség végtelen nagyságú.

-Az árfolyamváltozás lehetősége valós.

-A szükséges biztonsági intézkedések hatása korlátozott, folyamatos kontrollt kíván, melyet a fogyasztóval szerződő fél nem kíván biztosítani.

-Legalább a kezdő időszakban mi az árfolyamváltozás várható iránya és minimális/maximális mértéke.

-A múltbéli adatok alapján forint és a devizahitelek között mekkora kamatkülönbség (kamatnyereség).

Az Európai Unió Bírósága a C-26/13. számú ügyben - ugyan közvetlenül az árfolyamrész kapcsán -, de lényegét tekintve már kifejtette az álláspontját az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződéses rendelkezések és 93/13 EGK Irányelv összefüggései tekintetében is (73-75.pont). Rámutatott, hogy a **nemzeti bíróságnak kell állást foglalnia** abban a kérdésben, hogy az adott ügyben kapott tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó mércéje szerint - a gazdasági következményekre is kiterjedően - felismerhette-e a fogyasztó a termékben rejlő kockázatot, képes volt-e azt értékelni. Emiatt az ítéletábra álláspontja szerint a C-259/17. sz. előzetes döntéshozatali eljárás nem irányul olyan további releváns kérdés megválaszolására, melyet az Európai Unió Bírósága ne értelmezett volna korábban, illetve amely kérdés uniós jog szerinti helyes értelme - a korábbi értelmezés segítségével - ne lenne nyilvánvaló, s ezáltal kizárólag a nemzeti bíróság által mérlegeléssel eldöntendő.

Ezzel összefüggésben már a Kúria is kifejtette álláspontját a 6/2013 PJE és 2/2014. számú PJE határozataiban, kitérve arra, hogy a tájékoztatás nem térhetett ki az árfolyamváltozás várható irányára, előre nem látható mértékére, felső határára, a kockázat reális voltára, valószínűségére. Ezt az értelmezést az ítélőtábla is maradéktalanul osztja, emiatt - összhangban a korábban már kifejtettekkel - a hitelképességi vizsgálat adatai ismeretében sem terhelte a fenti kérdésekben további figyelmeztetési (tájékoztatási kötelezettség) az alperest.

**A fentiekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 254. § /3/ bekezdése alapján helybenhagyta.**

A másodfokú eljárás során is vesztes felperes Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján viseli a másodfokú eljárással kapcsolatosan felmerült költségeket. Az alperes másodfokú perköltségét az ítélőtábla az alperest képviselő ügyvéd munkadíjában, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, 3. § /5/ bekezdése és 4/A. §-a alapján határozta meg.

Győr, 2017. október 26.

**Dr. Szalai György sk.** a  
tanács elnöke

**Dr. Mészáros Zsolt sk.** előadó  
bíró

**Dr. Szalay Róbert sk.** bíró

A kiadmány hitelül  
kiadó: